

Edgaras Alanas Po

VARNAS

Kartą vėlią naktį žvarbią, kolei aš mažiau pavargęs
Virš neįprasto ir keisto mokslo knygos užmirštos -
Pasigirdo, kol knapsėjau, lyg staiga kur suklopsėjo,
Ar nuo durų sutrinksėjo mano kambario skliautuos.
- Tai svetys kažkoks, - tariau aš, - girdis kambario skliautuos -
Nieks daugiau čia nesustos.

Ak, menu gerai tą niaurų gruodžio mėnesį atšiaurų;
Blėstančios žarijos mėtė atšvaitus grindų kraštuos.
Laukiau nekantrus rytojaus; - veltui knygų sau ieškojaus -
Liūdesio jos neatstos jau dėl Linoros prarastos -
Dėl skaisčios, retos merginos, angelų vardu šauktos -
Čia bevardės visados.

Ir šilkinės, liūdnos vėrės tykiai purpuro portjeros,
Įbauginę - ginę dvasion baimės niekad nejaustos;
Širdžiai plakti nenustojus atsistojęs aš kartoju:
- Tai svetys prie durų stovi, ieško velkės užsklėstos -
Tik svetys vėlus čia stovi, ieško velkės užsklėstos; -
Nieks be jo čia nesustos.

Greit man siela sutvirtėjo ir daugiau nebespurdėjo.
- Ser, - tariau, - ar ledi, jūsų aš maldauju atlaidos,
Mat mane dar miegas valdė, šitaip švelniai jūs pabeldėt,
Taip silpnai klebeno velkė duryse manos valdos,
Abejojau, kad girdžiu jus. Ir - už velkės atšautos -
Niekio, be tamsos juodos.

Žvelgdamas į tamsą gilią aš stovėjau nusivylęs,
Abejojau ir svajojau, kaip neteko niekados;
Bet tylą nesutrupėjo r man ženklą nepadėjo,
Vien "Linora" sušnabždėjo - žodį grįžusi aiduos,
Aš ir ištariau tą vardą, kur sugrįžo man aiduos
Ir daugiau nesikartos.

Sugrįžau į savo celą, nors visa liepsnojo siela,
Veikiai vėl girdėjau stuksint, kiek garsiau nei iki to.
- Taip, - tariau, - gal kas iš tikro su langinėmis nutiko,
Žvilgtelsiu už lango stiklo priežasties mįslės šitos,
Savo širdį nuraminsiu priežasčia mįslės šitos, -
Vėjas beldžia nuolatos!

Vos atšovus lango sklendę, jį stumte sparnais atsklendęs
Įžengė didingas Varnas lyg iš praeities šventos;
Pasisveikint nepanūdęs, nepalaukęs nė minutės;
Tartum lordas pasipūtęs, kilo jis virš manųjų durų toks -
Ant Paladės biusto tūpė virš manųjų durų toks -
Nutūpė ten be klastos.

Vos įskrido paukštis juodas, skausmą man pamainė juokas
Iš rimtų griežtų manierų, jom didybės išreikštos.
- Nors jau kuodas tau nuslinkęs, tu, - tariau, - bijot nelinkęs,
Varne senas ir siaubingas, lekiantis nakties kraštuos -
Koks taurasis tavo vardas šiuos plutoniškuos kraštuos?
Tarė Varnas: - Niekados.

Nustebau sulaukęs žodžio šito nevikraus sparnuočio,
Nors nedaug čia buvo ryšio ir mažai prasmės tvirtos;
Kas galėtų patikėti, kad ir jam pavyks regėti
Paukštį, kurs virš durų sėdi ant skulptūros iškeltos -
Paukštį tupint arba žvėrį ant skulptūros iškeltos,
Pavadintą "Niekados".

Bet nuo savo šalto biusto tik tą vieną žodį rūstų
Istarė vienišius varnas - jis gal sielą jam atstos.
Neišgirdęs žodžio kito - nė plunksnelė neiškrito -
Burbtelėjau: - Taip išskrido ir bičiuliai kitados -
J i s rytoj mane paliksiąs, kaip Viltys kitados.
Paukštis tarė: - Niekados.

Krūptelėjau aš, pro tylą atsaką išgirdęs tyrą.
- Jis tikrai, - tariau, - nutvėrė šitą žodį iš kalbos
kaži kokio nelaimingo iškankinto šeimininko,
Kam Bėda negailestinga tedainavo visados -
Lyg jo Vilčiai pakasynoms tedainavo visados
Šitą "Niekad - niekados".

Bet prieš Varną vėl išsklaido man šypsnyš liūdnumą veido
Ir link paukščio, kurs virš durų, su visa kėde slenkuos;
Taip, velvetais apkaišytas, aš ėmiau savy maišytis
Bei mąstyti, ką gi šitas paukštis praeities šventos -
Ką gūdus, šiurpus, grėsmingas paukštis praeities šventos
Sako savo "Niekados".

Taip sėdėjau tarp dvejonių, netariau žodelio jokio
Paukščiui, kurio akys virto man liepsna širdies karštos;
Taip spėliodamas aš sėdėjau, kad nors galva prišlietau
Prie apmušalų velveto, lempos šviesoje baltos,
Kur velveto violeto lempos šviesoje baltos,
J i nelies, ak, niekados!

Oras lyg tirštesnis tapo nuo slaptų smilkyklių kvapo,
Rodės, žingsniai serefirmų skamba kambario kutuos.
- Vargše, - sakau aš, - su palyda Dievas taus atsiunčia šitą
Atilsį - užsimiršimą nuo Linoros prarastos!
Gerk, vai gerk užsimiršimą nuo Linoros prarastos!
Tarė Varnas: - Niekados.

- Pranaše, - tariau, - nedoras! - paukštis būtum ar šėtonas! -
Kokios audros ar pagundos benublokštų šiuos krantuos,

Vienišas, tačiau bebaimis, dykrų burtų nesibaidęs -
Šiuos namuos, lankytoos baimės - tark, meldžiu, man be klaidos -
T a i balzamas Gilaedo? - tark man - tark man be klaidos!
Tarė Varnas: - Niekados.

- Pranaše, - tariau, - nedoras! - paukštis būtum ar šėtonas! -
Dėl dangaus, kuris virš mūsų, dėl mūsų Dievo bei maldos -
Tark, ar siela nusiminus nors danguj liks apkabinus
Atvaizdą šventos merginos, mūsų Linoros prarastos -
Nuostabios, šviesios merginos, mūsų Linoros prarastos.
Tarė Varnas: - Niekados.

- Teišskirs mus šitas žodis, paukšti, - sušukau pašokęs. -
Ar šėtone! grįžk į audrą bei kraštus nakties juodos!
Plunksnos nepalik ant kelio, tartum savo sielos melo,
Ir apleisk vienatvę mano - skriski biustui nuo kaktos!
Ir širdies man trauki snapą, siluetą - nuo kaktos!
Tarė Varnas: - Niekados!

Varnui skristi neberūpi, jis vis tupi, v i s d a r t u p i
Ant blyškaus Paladės biusto, viršum durų nuolatos;
Ir jo akys neužsnūsta, mena demoną miegūstą,
Lempos ugnys kūnu plūsta, krinta ant grindų lentos;
Mano siela iš šešėlio, kurs ant tų grindų lentos
Nepakils jau - niekados!